

EXEMPLE DE DEBAT

Els debats del llibre de text de Ciències per al Món Contemporani, un al final de cada tema, proposen una lectura i unes activitats en forma de preguntes.

Un cop llegida atentament la lectura, s'ha de redactar un escrit que contingui les respostes a les qüestions de manera lligada entre el text. No es tracta, per tant, d'escriure: pregunta 1, resposta 1; pregunta 2, resposta 2, etc., sinó de fer una redacció en la qual apareguin entre mig les respostes.

Encara que les opinions són lliures (per exemple l'existència de Déu o les diverses opcions epistemològiques), cal tenir present que els fets (com l'evolució de les espècies o l'efecte placebo) i les teories científiques acceptades (posem per cas la gravitació universal o l'efecte hivernacle del diòxid de carboni) no són opinables.

La redacció ha de tenir un mínim de 30 línies i 300 paraules. Ha de tenir una bona presentació, però no pot estar escrita amb ordinador. No ha de tenir ratllats ni faltes d'ortografia.

En general, cal tenir present que l'incompliment d'aquestes normes suposarà la no qualificació del debat.

A la pàgina següent teniu un article sobre “La societat del decreixement” per fer en exemple de debat. Al final hi ha unes preguntes sobre el text i a la darrera pàgina hi ha un exemple de redacció en el qual s'assenyalen les respostes. Recordeu que no s'ha de fer amb ordinador i que no heu d'assenyalar les respostes.

LA SOCIETAT DEL DECREIXEMENT

Ja que el concepte de decreixement podia fer perillar la societat de consum global i les institucions creades a Bretton Woods, el Fons Monetari Internacional i el Banc Mundial, els ideòlegs del creixement van crear un lobby intel·lectual perquè el Programa de les Nacions Unides pel Medi Ambient (PNUMA) optés pel desenvolupament sostenible. L'objectiu era fer creure que el creixement exponencial podria ser compatible amb la protecció de la biosfera. Henry Kissinger, el cap de la diplomàcia nord-americana, va intervenir directament sobre el PNUMA per evitar que s'establís acadèmicament el concepte d'ecodesenvolupament, ni el de *de-growth*, proposat pels entropistes. Després de la Cimera de Rio, el 1992, tots els mitjans de comunicació van adoptar el concepte de desenvolupament (o creixement) sostenible, que ha acabat convertint-se en una paraula fetitxe.

El setembre de 1980 en una trobada d'Ecoropa per analitzar críticament els principis desenvolupistes del Tractat de Roma i de la construcció europea, en la qual Nicholas Georgescu-Roegen i Ivan Illich van exposar la seva visió del decreixement i en la qual l'ecologisme català va proposar la seva aplicació a escala local, regional o bionacional.

“El desenvolupament sostenible és com una bonica cançó de bressol”, deia Georgescu-Roegen. És un oxímoron, dos mots units i oposats com, per exemple, “guerra pacífica”. El desenvolupament mai pot ser sostenible.

El març d'enguany es va celebrar a la Universitat de Barcelona una conferència internacional sobre el decreixement econòmic que va significar un primer diàleg sobre el concepte entre estaments universitaris i societat civil.

Santiago Vilanova

1. Quin és el principal argument plantejat en aquest article?
2. Què significa desenvolupament (econòmic)?
3. Poseu altres exemples d'oxímorons.
4. Busqueu informació sobre Henry Kissinger i la seva ideologia.
5. És possible augmentar el benestar amb una política de decreixement?

La societat actual sembla estar regida pel principi del desenvolupament econòmic, és a dir, la majoria de les persones creuen que cal **augmentar la producció de bens i serveis per crear més riquesa**² i en definitiva fer més feliços els ciutadans.

Malgrat aquest desig, la ciència ens ensenya que no podem seguir contaminant el planeta i malbaratant els recursos naturals. Per mirar de fer compatibles aquests fets amb l'afany de prosperitat es va inventar el concepte de desenvolupament sostenible, que es defineix com el desenvolupament que permet satisfer les necessitats de les generacions presents sense comprometre la capacitat de les generacions futures per satisfer les seves. Aquest desenvolupament permetria combatre al mateix temps la pobresa i la crisi ecològica.

Un dels seus impulsors fou el **Secretari d'Estat i Premi Nobel de la Pau Henry Kissinger**, jueu nacionalitzat americà que va col·laborar tant amb governs demòcrates com republicans i al qual s'atribueixen nombroses maniobres (cops d'estat, intervencions bèl·liques...) per defensar els interessos dels EUA. Va arribar a vetar l'encunyació del terme "ecodesenvolupament" llançat pel PNUMA (Programa de Nacions Unides per al Medi Ambient) i va plantejar una visió d'una **Naturalesa desbordant de recursos naturals, amb una aproximació tecno-optimista respecte al seu ús, negant l'existència de límits biofísics a l'expansió del creixement econòmic i al progrés.**⁴

Tanmateix, **en aquest article es constata la impossibilitat de que aquest desenvolupament pugui ser sostenible**¹. En efecte, si cada vegada s'ha de produir més, tard o d'hora se sobrepassarà qualsevol límit i per tant el concepte és una contradicció en els termes: és un oxímoron, és com parlar d'**aigua seca o d'un instant etern**³, o com la màxima llatina "Si vis pacem para bellum" (Si vols la pau, prepara la guerra).

Per tant les úniques possibilitats que ens queden són el no creixement o, millor, el decreixement, que **no impliquen disminuir el benestar sinó que hem d'evitar malgastar i aprendre a viure amb més senzillesa i sense luxes superflus gaudint del coneixement i la cultura.**⁵

² Significat de desenvolupament

⁴ Informació sobre Henry Kissinger

¹ Argument principal

³ Exemples d'oxímorons

⁵ Benestar i decreixement